

„Onoare și patrie!“

TRUSTUL DE PRESĂ AL
MINISTERULUI APĂRĂRII
NAȚIONALE

Director: colonel dr. ION PETRESCU
Tel./fax. 327.52.91
e-mail ionpetrescu@yahoo.com
Director adjuncț:
colonel DORIAN VLAD
Tel./fax 327.52.61
e-mail dorian_vlad@yahoo.com

SPIRIT MILITAR MODERN
www.presamil.ro

Anul XV ■ 9 (104) / 2005
Revista *Spirit militar modern* a
fost fondată, în anul 1938, de
general dr. CONSTANTIN ATANASIU

REDAȚIA:
Redactor-șef:
căpitan MARIAN PREDOAICA
Tel. 322.66.34
e-mail: marianpredoaica@yahoo.com
DELIA PETRESCU
e-mail: deliapetrescu@yahoo.com

Tehnoredactare computerizată:
DOBRESCU DRAGOȘ

Culegere: DOINA MOCANU
Corectură: VALERIA IONESCU

RESPONSABIL DE NUMĂR:
DELIA PETRESCU

Copertă: CĂTĂLIN OVREIU

CONSILIUL ȘTIINȚIFIC:
Prof. univ. dr. colonel (r) SEPTIMIU
CHELCEA, general de brigadă (r) dr.
ION CHICIUDEAN, colonel (r) TUDOR
NICULA, colonel dr. MARIAN POPA,
colonel (r) dr. DUMITRU POPOVICI,
comandor (r) FILARET SÎNTION, maior
dr. FLORIN ȘPERLEA, dr. MIHAI
TURCU

DIFUZARE: tel. 327.52.60/160

ADRESA REDACȚIEI:

B-dul Unirii nr.57, bloc E4, sector 3,
Oficiul Poștal 4, C.P. 4-159, Cod
030827, București

Tel.: 327.52.60, interioare 127, 128, 129
Fax: 327.52.60, 327.52.91

e-mail: spiritmilitarmodern@yahoo.com
smm@presamil.ro

Revista „Spirit militar modern” se află la
poziția 5041 din Catalogul publicațiilor
difuzate de RODIPET.

Revista „Spirit militar modern” publică articole pe
teme de psihologie, sociologie și teoria educației,
cu aplicabilitate la domeniul militar.

Redacția nu-și asumă responsabilitatea pentru
punctele de vedere exprimate de autori.
Manuscrisele nu se înapoiază.

Revista „Spirit militar modern” este recunoscută de
Consiliul Național al Cercetării Științifice din
Învățământul Superior

ISSN: 1223-172X

Tipărit Centrul Tehnic-Editorial
al Armatei

Prețul: 60.000 LEI
6 RON

C.1540/2005 00194

Creativitate, creație și militărie

Psihanaliza travaliului creator, de Didier Anzieu (psihanalist francez de formație filosofică, 1923–1999), există de ceva vreme și pe piața românească. Este o carte fundamentală și frapantă, totodată, conform prefațatorului ei*. Frapantă întrucât autorul își întemeiază analiza pe opoziția – nu prea evidentă la prima vedere – dintre **creativitate** și **creație**, adică, pe diferența dintre „omul obișnuit”, „talent” și „geniu”, altfel spus, dintre omul creativ, normal – să-i zicem – și „nebulii cinstiți, sinceri, care sunt creatorii”. Desigur, cartea ar merita o prezentare mai largă, fie și pentru simplul fapt că exemplifică, întrucâtva – prin incursiuni adecvate în biografiile unor creatori celebri ca Henry James, Jorge Luis Borges, Blaise Pascal ș.a. – mecanismul care declanșează fazele travaliului creator: surprinderea, conștientizarea, organizarea, compunerea operei și producerea ei în afară. Sau pentru că demantelează tehnicile folosite de mulți creatori pentru a provoca și a întreține „încărcătura pulsională”, tehnici care definesc, în mare, două tipologii de creatori: „cei care își află inspirația în exces – de viață sexuală, călătorii, droguri, contacte umane – și cei care provoacă o creștere pulsională intens concentrată, suspendându-i cât mai mult posibil realizarea în obiecte sau scopuri prin care ea s-ar risipi: aceștia preferă o cameră de hotel sumară, o insulă, deșertul, singurătatea, altitudinea, nemișcarea, postul, abstenența***”.

Locotenent-colonel
Dan GIJU

De fapt, de ce vreau să vă rețin atenția, propunându-vă tema acestei cărți? Pentru că – evident, absolut întâmplător, sunt convins – și în armată s-au rătăcit, în marea masă de creativi, mai mulți sau mai puțini creatori, cei mai vizibili dintre ei fiind, desigur, poeții, urmați, în ordine, de pictori, caricaturiști, chiar jurnaliști sau colecționari, în fine, tot soiul de visători, de... neînțeleși. Și întrucât „boala” lor nu se poate vindeca sau măcar ameliora „cu medicamente”, cum ar spune Bogdan Ghiu, ei sunt percepuți de camarazi, ca un real pericol, nu mai vorbesc de comandanți, prezența lor deranjează – uneori chiar intimidează – și rareori sunt doriți într-o echipă angajată în pregătirea unei aplicații, nu mai vorbesc de atacul real al vreunui obiectiv inamic, la război. Eventual, sunt trimiși în prima linie – precum un Radu Gyr, pe Frontul de Est, în Al Doilea Război Mondial –, în misiuni fără întoarcere. În armată, din tagma creatorilor autentici numai strategii au fost și sunt acceptați fără prea mari rezerve, tocmai pentru că nu sunt percepuți ca niște veritabili creatori, ci ca profesioniști ai armelor, trecându-se ușor cu vederea peste amănuntul că inclusiv Napoleon, de pildă, a fost un frustrat sexual, un incomod, un revoltat, un... bolnav. Problema e că printre militari, strategii sunt un fel de *rara avis*, pot fi numărați pe degete la o adică, așa cum printre literați un scriitor de geniu este tot o *rara avis*. Și e normal, pe undeva, ca aceste două tagme să nu se suporte, adică dacă militarii nu au ce căuta printre scriitorii, reciproca să fie la fel de valabilă. Ce ne facem însă atunci când, prin natura împrejurărilor, cum este cazul în presa militară, o persoană cumulează ambele calități? Deși am mai atins cândva, undeva, acest paradox, sunt nevoit să revin și să precizez, ca unul dintre militarii care mai cochetează din când în când cu poezia, că nici nu m-am mirat prea mult, indignat nici atât nu am fost, când mai deunăzi, am auzit un vajnic ofițer de tancuri întrebând extrem de ofensat: Ce caută poeții în armată? Desigur, mi-a fost tare greu să-i dau un răspuns atunci, pe loc. Chiar și azi mi-ar fi greu să răspund la o astfel de întrebare care, in extenso, ar suna cam așa: Ce caută creatorii în armată? Automat, acum mi-au venit în minte întrebările puse scriitorilor invitați anul acesta la Festivalul „Zile și nopți de literatură” de la Neptun, organizat, printre altele, cu concursul Uniunii Scriitorilor: *De ce scriem?* Și, mai ales, *Pentru cine scriem?* Concret, pentru cine am scris eu, astăzi, acum, acest articol? Și, mai ales, de ce l-am scris? Pentru că sunt „bolnav”? Pentru că am fost plătit? Pentru că m-a rugat colegul meu? Pentru că am fost educat pe vremea când la modă era munca patriotică? Pentru că acum m-a lovit inspirația? Cert e că l-am scris și asta este tot ceea ce contează acum. L-am scris ca o eliberare. Ca o refulare. În asta stă fericirea și, totodată, nefericirea unui... condeier. Sunt toate acestea întrebări aparent simple, dar care pot primi zeci, sute de răspunsuri complicate. Ca atare, nu mai insist, grăbindu-mă să închei. Dar o fac cu convingerea că dacă sărmanul Freud s-ar fi născut român, ar fi avut de o mie de ori mai multe condiții propice ca să descopere psihanaliza. ■

*Cartea a apărut în 2004 la Editura Trei, București, este tradusă și prefațată de Bogdan Ghiu, are 440 de pagini și costă 179.000 de lei vechi. (n.a.)

**Freud, de pildă, practica alternarea sau amestecul acestor două procedee. „Abuza de tutun; multiplica excursiile, deplasările, corespondenții cărora le scria; își schimba frecvent pacienții pe care îi asculta; trăia în mijlocul unei familii numeroase și participa la grupuri pasionale variate. Pe de altă parte, viața sa sexuală era puțin activă și restrânsă, cel mai probabil, la soția sa; se închidea aproape în fiecare seară în birou cu gândurile lui, ca să citească și să scrie” etc.. (n.a.)